

Арзу Намазов, студент 3 курсу навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри господарсько-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Тищенко Ю.В.**

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ

Однією з підстав виникнення господарських зобов'язань є господарські договори, за допомогою яких опосередковуються зв'язки між суб'єктами господарювання, а також між ними та іншими учасниками господарських відносин. Важливим етапом виникнення договірних правовідносин є укладення договору.

Різними аспектами укладання господарських договорів приділено увагу у наукових працях таких учених-юристів як М.І. Брагінський, О.А. Беляєвич, С.М. Бервено, С.О. Теньков та ін.

Укладання господарського договору - це зустрічні договірно-процедурні дії двох або більше господарюючих суб'єктів щодо вироблення умов договору, які відповідають їх реальним намірам та економічним інтересам, а також юридичне оформлення договору (надання цим умовам певної форми) як правового акта [5, 290].

Господарські договори укладаються за правилами, встановленими Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених Господарським кодексом України та іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів.

Єдиного порядку укладення господарського договору не існує. Це пов'язано зі складністю господарського життя, а саме:

- багатоманітністю господарських договорів;
- різноманітністю підстав їх укладення (вільне волевиявлення сторін чи обов'язковість укладення договору - відповідно до державного замовлення, державного завдання, завдання власника майна підприємства або попередніх зобов'язань сторін, зафіксованих в їх установчих документах, рамочних контрактах);

- складність визначення оптимального виконавця чи покупця;
- вимоги застосування певних процедур укладення договору, передбачених законом (наприклад, щодо договорів концесії; договорів купівлі-продажу, об'єктів приватизації договорів, виконання робіт, за якими фінансується за рахунок державних коштів) або міжнародними договорами України (в т. ч. на отримання кредитів від міжнародних установ та організацій) тощо [2, с. 285].

Існує декілька способів укладання господарських договорів:

- а) традиційний порядок укладання господарських договорів;
- б) конкурентні способи укладання господарських договорів;
- в) укладання господарського договору шляхом переговорів [4, с. 314].

Ініціатором укладення договору може бути кожна із сторін, яка має право направити іншій стороні проект договору, головне, щоб інтереси сторін не порушувались.

Пропозиція укласти договір має бути чітко висловлена і виражати справжній намір господарюючого суб'єкта вступити в договір. Пропозиція вважається достатньо визначеною, коли в ній зазначено всі істотні умови договору або порядок їх визначення.

Господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів даного виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін повинна бути досягнута згода.

При укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору.

Сьогодні не існує універсальної моделі договору, що визначала б положення, які мають міститись у договорі. Доцільним було б, щоб в ньому були такі розділи: предмет договору, права та обов'язки сторін, ціна договору та порядок розрахунків (якщо договір платний), умови приймання-передачі

(робіт, послуг, продукції тощо), порядок вирішення суперечок, форс-мажорні обставини, відповідальність сторін, умови розірвання договору, строк дії договору та прикінцеві положення [6].

Порядок оформлення цього документу детально визначений у ст.181 ГК України. Ст.181 ГК України також закріплює можливість укладення господарського договору у спрощений спосіб.

За загальним правилом, господарський договір викладається у формі єдиного документа, підписаного сторонами та скріпленого печатками.

Хоча, відповідно до змін, які відбулися у світлі пом'якшення вимог щодо ведення бізнесу в Україні, суб'єкт господарювання (в. ч. і господарська організація) може діяти без печатки.

Таким чином, договір може бути укладеним тільки шляхом взаємного підписання, про що, на нашу думку, до статті 181 ГКУ слід внести відповідні зміни.

Тобто, важливим етапом виникнення договірних правовідносин є укладення договору. Дотримання порядку укладення договору набуває великого значення, оскільки господарський договір є основним засобом організації відносин між суб'єктами господарювання, гнучким регулятором господарської діяльності та інструментом її планування, формою і засобом організації господарських зв'язків. Господарський договір є формою вираження господарського зобов'язання, а також є одним з видів договорів, що має свої характерні особливості. Йому притаманний особливий суб'єктивний склад, специфіка діяльності суб'єктів господарювання, а також предмет і мета, для досягнення якої укладається цей договір.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України // ВВР України. - 2003. - №18 - 22. - Ст.144.
2. Вінник О. М. Господарське право : навч. посібник. - 2-ге вид., змін, та доп. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. - 766 с.
3. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / За заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини - К.: Атіка, 2012. - 816 с.
4. Несинова С. В., Воронко В. С., Чебикіна Т. С. Господарське право України : навч. посіб. / за заг. ред. С. В. Несиної. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 564 с.
5. Щербина, В.С. Господарське право : підручник / В.С.Щербина. - 5-те вид., перероб. і допов. - К.: Юрінком Інтер, 2012. - 600 с.
6. Господарський договір: проблеми визначення та укладення // Правовий тиждень: щотижнева інформаційно-правова газета [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061 &show=news&newsid=121588](http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&newsid=121588).